

การศึกษานฤติกรรมกล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาลตามการรับรู้ของตนเอง
โรงพยาบาลศูนย์ กระทรวงสาธารณสุข

นางสาว อัจฉริยา วีชรวิวัฒน์

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-583-512-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018942

๒๕๓๖

**A STUDY OF ASSERTIVE BEHAVIOR OF NURSE ADMINISTRATORS
AS PERCEIVED BY THEMSELVES, REGIONAL HOSPITAL AND
MEDICAL CENTERS, MINISTRY OF PUBLIC HEALTH**

MISS AUDJARIYA VADCHARAVIVAD

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirement
for the degree of Master of Nursing Science

Nursing Administration Program
Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-583-512-9

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

อัจฉริยา วัชรารัตน์ : การศึกษาพฤติกรรมกล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาล ตามการรับรู้
ของตนเอง โรงพยาบาลศูนย์ กระทรวงสาธารณสุข (A STUDY OF ASSERTIVE BEHAVIOR
OF NURSE ADMINISTRATORS AS PERCEIVED BY THEMSELVES, REGIONAL HOSPITAL
AND MEDICAL CENTERS, MINISTRY OF PUBLIC HEALTH) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.
พ.ศ.ค.หญิง พวงเพ็ญ ชูณหปราชณ, 172 หน้า ISBN 974-583-512-9

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมกล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาล ตาม
การรับรู้ของตนเอง ด้านความเป็นอิสระ การควบคุมตนเอง การใช้สิทธิ ความรับผิดชอบและการติดต่อ
สื่อสาร และเปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาล จำแนกตามระดับการบริหาร
ลักษณะงานพยาบาล อายุ และรายได้ ในโรงพยาบาลศูนย์ กระทรวงสาธารณสุข กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหาร
การพยาบาล จำนวน 359 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมกล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาลโดยรวม และในด้านความเป็นอิสระ
การควบคุมตนเอง การใช้สิทธิ ความรับผิดชอบ และการติดต่อสื่อสาร อยู่ในระดับ "มาก"
2. พฤติกรรมกล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาล จำแนกตามระดับการบริหาร ไม่มีความ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการควบคุมตนเอง โดยผู้บริหารการพยาบาล
ระดับสูงมีพฤติกรรมกล้าแสดงมากกว่าผู้บริหารการพยาบาลระดับต้น
3. พฤติกรรมกล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาล จำแนกตามลักษณะงานพยาบาล มีความ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารการพยาบาลที่ปฏิบัติงานแผนกผู้ป่วยนอก
มีพฤติกรรมกล้าแสดงมากกว่าผู้บริหารการพยาบาลที่ปฏิบัติงานแผนกัลยกรรม
4. พฤติกรรมกล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาล จำแนกตามอายุ มีความแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารการพยาบาลที่มีอายุมาก มีพฤติกรรมกล้าแสดงมากกว่าผู้บริหาร
การพยาบาลที่มีอายุน้อยกว่า
5. พฤติกรรมกล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาล จำแนกตามรายได้ มีความแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารการพยาบาลที่มีรายได้สูง มีพฤติกรรมกล้าแสดงมากกว่าผู้บริหาร
การพยาบาลที่มีรายได้ต่ำกว่า

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา..... การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา..... 2536

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C486019 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION
KEY WORD: ASSERTIVE BEHAVIOR/NURSE ADMINISTRATORS

AUDJARIYA VADCHARAVIVAD: A STUDY OF ASSERTIVE BEHAVIOR OF NURSE ADMINISTRATORS AS PERCEIVED BY THEMSELVES, REGIONAL HOSPITAL AND MEDICAL CENTERS, MINISTRY OF PUBLIC HEALTH. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. POLICE MAJOR PAUNGPHEN CHOONHAPARN, Ph.D. 172 pp. ISBN 974-583-512-9

The purposes of this research were to study the assertive behavior of nurse administrators as perceived by themselves which compose of freedom, self-control, right, responsibility and communication, and to compare the assertive behavior of nurse administrators between level of administration, work setting, age and income in regional hospital and medical centers, Ministry of Public Health. The subjects were 359 nurse administrators. The instrument was questionnaire developed by the researcher.

The major finding were as follow;

1. The assertive behaviors of nurse administrators concerning freedom, self-control, right, responsibility and communication were at "high" level.
2. The assertive behaviors classified by level of administration were not statistically significant different at .05 level. But self-control behavior of the top administrators were higher than the lower administrators.
3. The assertive behaviors classified by work setting were statistically significant different at .05 level. The nurse administrators who worked in outpatient setting had more assertive behaviors than who worked in surgical setting.
4. The assertive behaviors classified by age were statistically significant different at .01 level. The older nurse administrators had more assertive behaviors than the younger.
5. The assertive behaviors classified by income were statistically significant different at .01 level. Nurse administrators with high income had more assertive behaviors than the low income.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา..... การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา..... 2535

ลายมือชื่อนิติ..... *Chin Jiraporn*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *Supat Smea*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... -

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จจุล่งได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พันตำรวจตรี(หญิง) พวงเพ็ญ ชูณหปราณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำและสนับสนุนด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตาของอาจารย์และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ทั้งมวล ตลอดระยะเวลาที่ศึกษา

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาเป็นอย่างสูงจากผู้ทรงคุณวุฒิ 11 ท่าน จากสถาบันต่าง ๆ ที่ได้สละเวลาเพื่อตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จไม่ได้หากไม่ได้รับความกรุณาจาก หัวหน้าฝ่ายการพยาบาลและผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านของโรงพยาบาลศูนย์ทั้ง 17 แห่งในการเก็บรวบรวมข้อมูล และเนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนบางส่วนจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายสุดผู้วิจัยยังได้รับกำลังใจจากเพื่อนนิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล รุ่น 2 ผู้ร่วมศึกษาและแลกเปลี่ยนประสบการณ์อันมีค่า โดยเฉพาะ คุณदारาวรรณ สร้อยอินทร์ และ คุณดาริณี สมศรี ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในการทำวิจัยครั้งนี้มาตลอด รวมทั้งบุคคลสำคัญซึ่งได้ให้การสนับสนุนในด้านการเงิน และให้กำลังใจเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา คือ มารดาและพี่น้องทุกท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ท
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	7
ปัญหาการวิจัย.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	53
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57
คุณภาพของเครื่องมือ.....	58

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรผู้บริหารการพยาบาลในโรงพยาบาลศูนย์ กระทรวงสาธารณสุข.....	55
2	จำนวนตัวอย่างประชากรผู้บริหารการพยาบาลในโรงพยาบาลศูนย์ กระทรวงสาธารณสุข.....	56
3	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างประชากร จำแนกตามระดับการบริหาร ลักษณะงานพยาบาล อายุ รายได้ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ที่เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับพฤติกรรมกล้าแสดง.....	63
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาล โดยภาพรวม และในแต่ละด้าน.....	66
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาล ด้านความเป็นอิสระ จำแนกเป็นรายข้อ.....	67
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาล ด้านการควบคุมตนเอง จำแนกเป็นรายข้อ.....	70
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาลด้านการใช้สิทธิ จำแนกเป็นรายข้อ.....	73
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาลด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่และกิจกรรม จำแนกเป็นรายข้อ.....	76
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาล ด้านการติดต่อสื่อสาร จำแนกเป็นรายข้อ.....	78
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาลที่มีระดับการบริหารต่างกัน.....	81
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาลที่มีลักษณะงานพยาบาลต่างกัน.....	82

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาลที่มีระดับอายุต่างกัน.....	84
13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาลที่มีระดับรายได้ต่อเดือนต่างกัน.....	85
14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนและการทดสอบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาล จำแนกตามระดับการบริหาร.....	86
15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนและการทดสอบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาล จำแนกตามลักษณะงานพยาบาล.....	88
16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีของคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาล จำแนกตามอายุ.....	91
17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีของคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาล จำแนกตามระดับรายได้ต่อเดือน.....	93
18	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนและการทดสอบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาล ด้านความเป็นอิสระเป็นรายข้อ จำแนกตามระดับการบริหาร.....	149
19	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนและการทดสอบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาล ด้านการควบคุมตนเองเป็นรายข้อ จำแนกตามระดับการบริหาร.....	150
20	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนและการทดสอบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาล ด้านการใช้สิทธิเป็นรายข้อ จำแนกตามระดับการบริหาร.....	151

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
21	คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนและ การทดสอบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงของผู้บริหาร การพยาบาล ด้านความรับผิดชอบต่อน้ำที่และกิจกรรมเป็นรายข้อ จำแนกตามระดับการบริหาร.....	152
22	คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการทดสอบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงของ ผู้บริหารการพยาบาล ด้านการติดต่อสื่อสารเป็นรายข้อ จำแนกตาม ระดับการบริหาร.....	153
23	คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนและ การทดสอบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงของ ผู้บริหารการพยาบาล ด้านความเป็นอิสระเป็นรายข้อ จำแนกตาม ลักษณะงานพยาบาล.....	154
24	คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนและ การทดสอบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงของ ผู้บริหารการพยาบาล ด้านการควบคุมตนเองเป็นรายข้อ จำแนกตาม ลักษณะงานพยาบาล.....	155
25	คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนและ การทดสอบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงของ ผู้บริหารการพยาบาล ด้านการใช้สิทธิเป็นรายข้อ จำแนกตาม ลักษณะงานพยาบาล.....	156
26	คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนและ การทดสอบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงของ ผู้บริหารการพยาบาล ด้านความรับผิดชอบต่อน้ำที่และกิจกรรมเป็น รายข้อ จำแนกตามลักษณะงานพยาบาล.....	157

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
27	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนและ การทดสอบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาล ด้านการติดต่อสื่อสารเป็นรายข้อ จำแนกตาม ลักษณะงานพยาบาล.....	158
28	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีคะแนนพฤติกรรม กล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาลด้านความเป็นอิสระเป็นรายข้อ จำแนกตามอายุ.....	159
29	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีของคะแนนพฤติกรรม กล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาล ด้านการควบคุมตนเองเป็นรายข้อ จำแนกตามอายุ.....	160
30	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีของคะแนนพฤติกรรม กล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาล ด้านการใช้สิทธิเป็นรายข้อ จำแนกตามอายุ.....	161
31	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีของคะแนนพฤติกรรม กล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาล ด้านความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และ กิจกรรมเป็นรายข้อ จำแนกตามอายุ.....	162
32	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีของคะแนนพฤติกรรม กล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาล ด้านการติดต่อสื่อสารเป็นรายข้อ จำแนกตามอายุ.....	163
33	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีของคะแนนพฤติกรรม กล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาล ด้านความเป็นอิสระเป็นรายข้อ จำแนกตามระดับรายได้ต่อเดือน.....	164
34	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีของคะแนนพฤติกรรม กล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาล ด้านการควบคุมตนเองเป็นรายข้อ จำแนกตามระดับรายได้ต่อเดือน.....	165

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
35	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีของคะแนนพฤติกรรม กล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาล ด้านการใช้สิทธิเป็นรายชื่อ จำแนกตามระดับรายได้ต่อเดือน.....	166
36	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีของคะแนนพฤติกรรม กล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาล ด้านความรับผิดชอบต่อน้ำที่และ กิจกรรมเป็นรายชื่อ จำแนกตามระดับรายได้ต่อเดือน.....	167
37	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีของคะแนนพฤติกรรม กล้าแสดงของผู้บริหารการพยาบาล ด้านการติดต่อสื่อสารเป็นรายชื่อ จำแนกตามระดับรายได้ต่อเดือน.....	168

 ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	52

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย